

Ons ziekenhuis is een

'dorp in de stad'.

Jan Van Rompaey trok weer naar de bezoekerscafetaria en luisterde naar de gewone en toch bijzondere verhalen van mensen die hier komen en gaan.

DORP IN DE STAD

Jan Van Rompaey

Alleen aan een tafeltje

Het is nog vroeg. De grote stroom bezoekers moet nog komen. Hier en daar zit iemand alleen aan een tafeltje. Met een koffie, of een vroege Westmalle. Met een infuus. Met een krant, een boek, of met helemaal niets. Telkens weer een verhaal. Geen spectaculaire verhalen, maar verhalen van alledag. Leven en dood zijn altijd aanwezig, dat wel. De verhalen ontrollen zich op mijn digitale recorder. Sommigen laten het achterste van hun tong zien, anderen blijven op de vlakte, praten rond delicate punten heen. Verhalen uit de cafetaria. Niets bijzonders, eigenlijk. En toch.

Guy (65): de scheiding

Hij nipt nu en dan aan een Westmalle, voor de rest is het tafeltje leeg. Hij is hier voor een jaarlijkse preventieve check: prostaat, het hart. Gepensioneerd en gescheiden. Guy: "Ja, ik leef alleen. Maar dat is niet erg, ik heb brede schouders.

Dertig jaar advocaat geweest aan de balie van Antwerpen. Mijn vrouw is van mij weggegaan en natuurlijk heb ik daaronder geleden. Ik heb een zware depressie doorgemaakt en ben in behandeling geweest bij een psychiater: die heeft me wonderwel geholpen."

"Er zijn dagen dat ik met heimwee aan het verleden terug denk"

Hoe moet ik mij zo'n depressie voorstellen?

Guy: "Geen fut meer, geen zin om iets te ondernemen, zwartgallige gedachten die rondtollen in je hoofd. De psychiater heeft de oorzaak gevonden en me getoond hoe ik daar moest mee omgaan. Ik ben dan les gaan geven in het Franstalig atheneum van Laken: Nederlands, Engels, Duits, Frans. Ik ben altijd sterk

geweest in talen en daardoor kon ik dat gemakkelijk aan."

"Ik moest wel, want mijn advocatenkantoor was failliet gegaan. Eigenlijk was ik toen manisch depressief en tijdens de euforische periodes deed ik buitensporige aankopen, een nieuw kantoor in de stad, ik had een secre-

taresse, een juridisch medewerkster, een boekhouder. En als de uitgaven groter zijn dan de inkomsten ... Ik was nochtans een goed advocaat, ik kreeg vaak felicitaties van de voorzitter. Handelsrecht, ondernemingsrecht, ik had een goede reputatie. Maar goed, als je failliet gaat, mag je van de orde van advocaten niet langer pleiten. In het onderwijs had ik tenminste een inkomen."

Hans met zoontje Maxim

de ik niet graag in Antwerpen.”
 “Ik kan gemakkelijk alleen leven. We zijn getrouwd toen ik nog studeerde en mijn vrouw werkte toen al in Antwerpen. Ik studeerde hard, maar eigenlijk was ik een eenzaat. Twee keer per week reed ik met een 2pk-tje naar mijn vrouw, maar voor de rest leefde ik hier alleen. We hadden toch een intens huwelijk, we waren sterk aan mekaar gehecht, heel emotioneel. Maar ik ben niet in een zwart gat gevallen. Ik lees veel, filosofie en geschiedenis, ik volg de Amerikaanse en de Belgische politiek, de grote assisenzaken. Elke namiddag ga ik een glas drinken in een taverne waar ik kan discussiëren. Ik heb me niet afgezonderd. En zo gaan de dagen voorbij.”

Je besteedt blijkbaar veel zorg aan je gezondheid.

Guy: “Ik heb mijn lesje geleerd. In 1988 heb ik hier drie maanden gelegen. Met mijn Saab Turbo aan 220 km per uur tegen een stilstaande vrachtwagen te pletter gereden. Een plotse mistbank, een moment van verstrooidheid, geen gordel, veel te hoge

snelheid. Dijbeenbreuk, polsbreuk, vierdubbele kaakbreuk, glaswonden in het aangezicht, zware brandwonden aan de voeten door de gloeiend hete koelvloeistof van de radiator. Ik was er erg aan toe.”

“Gelukkig had ik een uitstekende kinesist, zodat ik na twee jaar alweer kon tennissen en joggen. Maar tien jaar later ben ik gestruikeld over een losliggende kassei en ben ik op mijn rechterhand terechtgekomen met als gevolg het uitvallen van een zenuw, de *nervus radialis*: rechterarm volledig verlamd (toont zijn kromme hand en vingers). Weer ziekenhuis. Mijn vrouw kwam me elke dag bezoeken, van zes uur tot tien uur. We hielden van mekaar. Er zijn dagen dat ik met heimwee aan het verleden terugdenk, dat wel.”

En hoe ziet de toekomst eruit?

Guy: “De wet laat toe om bovenop het pensioen wat bij te verdienen. Ik wil terug lesgeven, dat zal mijn zinnen verzetten. Mijn tante is 97, is geopereerd aan kanker en heeft een stoma. Ze woont nog alleen en

Miste je de advocatuur?

Guy: “Natuurlijk, mijn hart lag nog in de rechtszaal. Ik miste de pleidooien, de spanning als de uitspraak naderde, de gedrevenheid waarmee ik een klant verdedigde. Meestal was dat erg zakelijk, waardoor je vanzelf minder opgaat in een verdediging. Maar ik heb ook een dertigtal echtscheidingen gepleit en daar ben je natuurlijk emotioneel meer bij betrokken. Tot ik het ten slotte zelf meemaakte: we zijn gescheiden met wederzijdse toestemming. Ze is nog altijd een goede vriendin, we zien mekaar elke week en we bellen veel. We hebben er allebei onder geleden.”

Leeft ze nog alleen?

Guy: “Ja, net als ik. Maar ze heeft veel familieleden, vrienden, collega's, waar ze kan op terug vallen. Ik heb niemand. Mijn ouders zijn overleden, ik heb geen broers of zusters, geen kinderen, zo goed als geen familie. Ik heb mijn vrienden in Antwerpen achtergelaten en ik ben naar Leuven gekomen omdat ik mij er beter thuis voelde. Leuven heeft 35 000 studenten, de gemiddelde leeftijd is hier erg jong en dat is prettig. Ik heb hier vijf jaar gestudeerd, ben hier zes jaar assistent geweest en eigenlijk woon-

Guy: “Ik heb sterke genen.”

bereddert zelf haar huishouden. Zo oud wil ik ook worden, ik heb sterke genen."

Rudi (63): de strohalm

Hij heeft plaats genomen aan het raam, met een Duvel, en leest een krant. De Duvel is toevallig, zegt hij, ik had het flesje vast voor ik het wist, want ik wilde eigenlijk een cola nemen (*ik lach*). Echt waar! Hij komt zijn vrouw bezoeken die al twintig jaar behandeld wordt voor kanker.

Rudi: "Eerst had ze borstkanker. Dan is ze vijftien jaar relatief gezond geweest. En nu blijken er uitzaaingen te zijn: lever, longen, bot en sinds kort de hersenen ... Ze wordt bestraald."

Dat klinkt niet goed ...

Rudi: "Nee, maar, ik heb ze nog altijd. Op de een of andere manier heb ik me met het lot verzoend, omdat het al zolang bezig is. In 1990 dachten we ook al dat het afgelopen was, toen stond men ook minder ver met de therapie. Maar ze heeft het toch gehaald en sindsdien leven we op hoop. Natuurlijk weten we dat het niet kan blijven duren, maar geldt dat niet voor iedereen? Zij geeft de moed niet op. Zolang er leven is ..."

Beseft ze dat het ernstig is?

Rudi: "Absoluut. Het was de ene opdoffer na de andere, telkens er weer uitzaaingen waren. Je wordt gehard, maar eraan wennen doe je niet. En je afvragen waarom het ons overkomt heeft geen zin, want er is toch geen antwoord. Soms voel ik me opstandig worden, maar ook dat heeft

geen zin. Ik was marketingmanager en ben met brugpensioen mogen gaan, dat heeft me veel geholpen, ik kan nu voltijds voor haar zorgen."

Wat kun je voor haar doen?

Rudi: "Niet over kanker spreken. We weten het allebei, dat volstaat. Over haar ziekte is alles eigenlijk gezegd, belangrijk is te laten merken dat er nog een wereld bestaat daarbuiten. Vreemd hoe mensen niet weten hoe ze daarmee moeten omgaan. Er zijn vrienden die gewoon niet op bezoek komen omdat ze niet weten wat te zeggen. Ze bellen en ze vragen: hoe gaat het met haar, mag ik dat vragen? Mag ik dat vragen?! Natuurlijk mag dat. Bij haar moeten ze vooral gewoon doen, hoe moeilijk dat ook

ken, want het had mij ook kunnen overkomen. En dan was zij het die had moeten inleveren."

Leef je nu anders?

Rudi: "Ik maak me minder druk over pietluttigheden, ik heb leren relativeren. Het enige wat nog telt, is de hoop dat ze overleeft. Als ik mensen hoor klagen, denk ik: waar gaat het hier in godsnaam over? Over een deuk in een auto! Dan zeg ik: kom eens mee naar het ziekenhuis."

"Ik klamp me vast aan elke sprankel hoop. Ik zeg altijd: als de zon schijnt, ga ik er in zitten. Nu genieten we intens van kleinigheden, een uurtje op een terrasje. Anders is het leven niet draaglijk meer. Ik heb hier al ettelijke maanden van mijn leven

"Als de zon schijnt, ga ik er in zitten"

is. Ik weet ook wel dat het leven vroeg of laat stopt. Ik zou alleen willen dat het pijnloos gebeurt."

Hebben jullie daarover al afspraken gemaakt?

Rudi: "Eigenlijk niet. Hoe moet ik dat doen? Wat moet ik zeggen? Het zal moeten gebeuren, maar heel voorzichtig en alleen als het moment gekomen is. Het gaat over het leven, of meer nog: over de dood, daar kan ik niet zomaar met haar over praten, vind ik."

Maar wanneer is het dan wél het moment?

Rudi: "Dat zal wel komen. En dan zal zij het wel aanbrengen. Dat zou beter zijn, als het initiatief van haar komt. Want je weet nooit: het duurt al twintig jaar, het kan best nog een hele tijd duren, misschien is het eerst mijn beurt. Dat maakt het zo moeilijk, het heen en weer geslingerd worden tussen hoop en wanhoop, het feit dat we in onzekerheid leven. Ik pieker daar niet over, ik probeer het idee van mij af te zetten. Ik zie hoe ze vecht, ondanks al die tegenslagen."

Je hele leven is allicht veranderd.

Rudi: "We gingen veel op reis, deden intens aan sport, dat is allemaal verleden tijd nu. We leven niet meer, we worden geleefd. Soms denk ik: zonder haar ziekte zou ik een leuker leven hebben. Maar dat mag ik niet den-

doorgebracht. Dat is niet leuk, ik heb daar niet voor gekozen, maar het is wat het is. Ik mag hier komen, want dat is een teken dat ze er nog is.

Verder denk ik liever niet. Het verleden komt toch niet meer terug."

"Ik zal er met haar wel eens over praten, maar niet vandaag. *Nog niet* vandaag. Ik denk dat ze niet goed zal reageren, dat ze zal denken: ik vecht voor mijn leven, en hij begint over het einde van dat leven. Ook als de artsen morgen zeggen: ze heeft nog één maand, dan nog wil ik wachten, want je weet maar nooit. Ik ben zo bang dat zo'n gesprek haar nog dieper in de put duwt. Ik weet dat het eens nodig zal zijn, maar ik wil dat niet forceren. Het is geweten dat het bij oudere mensen trager evolueert. Daar hou ik me aan vast. Ik zal altijd op zoek zijn naar de laatste strohalm."

Hans (32): vader en zoon

Gebukt op een stoel lepelst hij zorgvuldig een soort pasta naar een jongetje dat in een kinderstoel zit. Het jongetje is twee jaar en half en likt zorgvuldig elk lepelstje af. Een schattig jongetje, maar hij is niet te koop, zegt Hans. Maxim is twee jaar en half en heeft het syndroom van Down. Ik krijg zin om hem te knuffelen.

Hans: (lacht) "Nee, we komen niet voor hem. Mijn vrouw is naar een

Rudi: "Over haar ziekte is alles al gezegd."

OPTIEK VERHULST

DE GROOTSTE KEUZE IN LEUVEN

Gespecialiseerd in progressieve/varilux glazen

Al 38 jaar werken wij met de beste apparaten en streven wij naar de perfectie voor ieders zicht.

Met een speciale camera wordt er in onze optiekzaak een foto genomen van uw ogen. Hierdoor zijn wij in staat de centrage van uw glazen perfect te bepalen, hetgene wat van cruciaal belang is bij progressieve/varilux glazen. Dit zal resulteren in een perfect zicht op alle afstanden.

Naast de centrage is ook de kwaliteit van uw progressieve glazen van zeer groot belang. Daarom werken wij enkel met de beste producten.

Kijken met een progressief glas van mindere kwaliteit.

- moeilijke gewenning
- veel zijdelingse vervormingen
- zeer klein leesgedeelte

Kijken met een kwalitatief perfect gecentreerd progressief glas van bij Optiek Verhulst.

- uiterst vlotte gewenning
- vrijwel geen vervorming
- groot leesgedeelte
- voor wie het beste wil

-15% OP MONTUUR EN/OF GLAZEN

OP VERTOON VAN DEZE ADVERTENTIE OF PERSONEELSKAART U.Z. OF K.U.LEUVEN

OPTIEK VERHULST

TIENSESTRAAT 187-193-LEUVEN

TEL. 016 22 42 56 - WWW.OPTIEKVERHULST.BE

Maandag	14.00 - 18.30
Dinsdag	9.00 - 18.30
Woensdag	9.00 - 18.30
Donderdag	9.00 - 18.30
Vrijdag	9.00 - 18.30
Zaterdag	9.00 - 18.00
Zondag	gesloten

Hans: "Er is in ons gezin nog plaats voor een adoptiekindje."

wachtingen zijn groter: er zijn er die hun rijbewijs halen, sommigen volgen universiteit. En er is vooral de manier waarop mensen ermee omgaan: hier is het moeilijk om uit te leggen dat het allemaal best kan meevallen. Mensen willen soms koste wat het kost een probleem zien."

Is dat soms niet vernederend, de manier waarop mensen naar hem kijken?

Hans: "Eigenlijk waren we dat gewend, ons oudste kindje is geadopteerd en heeft een Aziatisch uitzicht. Dan zie je de mensen ook omkijken en iets mompelen. Onze twee volgende kinderen zijn dan weer biologisch van ons."

Waarom zijn jullie met een adoptie begonnen? Meestal is het andersom: eerst een eigen kind.

Hans: "Dat is nu zes jaar geleden en we waren bij de laatste 'vrije' adoptanten, de wet is nadien behoorlijk strenger geworden. We kregen nog de kans om de procedure snel te doorlopen: op minder dan een half jaar arriveerde ons adoptiekindje van veertien maanden uit Kazachstan, dat zou nu niet meer kunnen. In ons land vormen de kinderen uit Kazachstan een hechte commune, ze hebben onderling veel contact. Na hem kregen we zelf een meisje, en dan kwam Maxim."

En denken jullie aan nog meer kinderen?

Hans: "Ja! We vinden het nog niet genoeg (*lacht*). We overwegen om in de toekomst een nieuwe adoptiepro-

onderzoek en Maxim had honger. Hij heeft Down, maar medisch maakt hij het erg goed, binnenkort gaat hij naar een gewone school."

Wisten jullie het al tijdens de zwangerschap?

Hans: "Nee, helemaal niet. De beperkte testen waren goed geweest, er was één kans op zesduizend, maar dat vonden we verwaarloosbaar. En ook als we voor de geboorte op de hoogte waren geweest: voor ons zou dat geen verschil uitgemaakt hebben, hij was meer dan welkom. Mijn vrouw heeft altijd gewerkt met meervoudig gehandicapte kinderen, we waren ermee vertrouwd. Het leek erger voor onze omgeving dan voor ons. Natuurlijk moesten we onze gedachten ordenen: we zouden onze doelstellingen moeten bijstellen, rekening houden met andere verwachtingen, maar dat was het dan ook. Het was absoluut geen ontgoocheling, temeer omdat we vanuit het werk van mijn vrouw wisten dat het syndroom van Down geen onoverkomelijk probleem is. Een deel van die kinderen wordt bijvoorbeeld geboren

met een hartafwijking, maar dat heeft Maxim niet. Ons maakte het allemaal niets uit. Het was ons derde kind, het was *ons* kind. We waren er blij mee. En kinderen met Down zijn erg afhankelijk."

Kwam er voldoende steun?

Hans: "We wonen niet ver van de Nederlandse grens en ik heb de indruk dat de ondersteuning en de

"Ons Down-kindje was meer dan welkom"

begeleiding daar beter is. Er worden daar ook meer kinderen met Down geboren, omdat er in België vaker geaborteerd wordt: in Nederland zijn er minder controles en gebeuren meer bevallingen thuis, het een brengt het ander mee. De groep is dus groter is en er wordt meer aandacht aan besteed. Down-kinderen moeten bijvoorbeeld op een andere manier leren lezen, en dat doen ze in Nederland. Ze staan daar ook een stuk verder in de opvang. De ver-

cedure te starten, alleen duurt dat nu veel langer. We hebben het gevoel dat het gezin daarmee volledig zal zijn. We hadden natuurlijk nog een eigen kindje kunnen nemen, maar als je weet hoeveel kinderen in nood zijn, is het een beetje egoïstisch om er zelf drie op de wereld te zetten. We willen een kind met *special needs*, dat zijn kinderen die in aanmerking komen voor adoptie maar die een lichte handicap hebben, zoals een hazenlip of een klompvoetje, en

daarom uit de boot vallen. Mensen die een kind adopteren zijn meestal ongewild kinderloos en willen dan niet beginnen met een kindje met een lichte handicap, dat is menselijk. We gaan niet voor een meervoudige of een zware handicap, want dat kan ons gezin niet aan. Maar zo'n kleine handicap kan hier vaak verholpen worden, wat in hun land van herkomst niet het geval is. Ginds blijven ze voor hun leven rondlopen met die onvolkomenheid, hier niet."

Kunnen we dat idealisme noemen?

Hans: "Nee, we weten gewoon dat de nood hoog is en willen daar iets aan doen, dat is toch normaal? Het zijn kinderen die weinig of geen kansen krijgen en in de weeshuizen achterblijven. En wij hebben al ervaring met adoptie, waarom zouden we het dan niet nog eens doen? We hebben de ideale achtergrond om zo'n kind te adopteren. En we hebben een gezin waar het welkom is."

Francine (57): de mensen ...

Ze wacht op haar man. Een routinecontrole. De krant is uitgelezen, ze wacht al drie uur, dat is langer dan gepland. Ze is een beetje ongerust.

Francine: (schuchter) "Het was een levensbedreigende aandoening, vijf jaar geleden. Maar we hebben een zaak en daarom praat ik er niet graag over. Bij de klanten is daar maar weinig over geweten, we zeggen er niets over omdat we bang zijn dat er mensen zouden wegblijven."

Het is toch niets om u over te schamen?

Francine: "Natuurlijk niet. Maar we hebben een banketbakkerij en je weet nooit hoe mensen reageren. Het is wel allemaal voorbij, maar we zijn toch op onze hoede. Met zijn vader is dat ook gebeurd, die was bakker, en je voelde toch dat mensen zich anders gingen gedragen."

Eigenlijk is dat toch vreemd.

Francine: "Ja, maar zo is het nu eenmaal. Je voelt die afstandelijkheid. Er zijn er die toch proberen te weten te komen wat hij heeft meegemaakt, maar we zeggen daar liever niets over. Bang om klanten te verliezen."

Terwijl het zoveel mensen overkomt.

Francine: "Ja, natuurlijk. Mijn man heeft nooit de moed verloren, hoewel het ... een ernstige aandoening was

met veel risico's (*aarzelt*) ... waarbij maar weinigen overleven. Nu werkt hij deeltijds, werken zoals vroeger zou niet meer lukken. Natuurlijk, de zaak moest blijven draaien, ook toen hij buiten strijd was. Maar we hadden uitstekend personeel, die hebben heel veel opgevangen. Gelukkig is hij patissier en geen gewone bakker, zodat hij niet 's nachts moet bakken. Maar het was moeilijk, ook voor mij. Ik heb lange tijd met een grote angst geleefd. Weinig geslapen en toch proberen mijn gevoelens te verstoppen. Werken, voor hem. Als je mekaar graag ziet ... Tussen het werk door ben ik hem nog elke dag gaan bezoeken, toen hij hier lag. En als ik dan thuiskwam, wachtte er nog een hoop besognes, de kinderen, de kassa,

bestellingen voor de volgende dag, de administratie."

"We wisten dat er veel kans was dat hij het niet zou halen, maar ze hebben hem hier een nieuw leven gegeven. De artsen zijn altijd heel open geweest, al hebben wij pas later gehoord dat ze bang waren dat het niet zou lukken. Ze hebben ook nooit willen zeggen hoeveel tijd er nog restte."

Konden jullie toen praten over de toekomst?

Francine: "Moeilijk. Mijn man is nogal gesloten. Ik heb hem nooit horen zeggen: als ik er niet meer zal zijn ... Maar we voelden wel wat we wilden zeggen. We hebben samen gevochten, en zie, ik heb hem teruggekregen. We hebben mekaar nog altijd." ▀

Francine: "Ze hebben hem hier een nieuw leven gegeven."